

ชื่อเรื่องวิทยานิพนธ์ ผลของการส่งเสริมการปฏิบัติตามหลักการป้องกันการแพร่กระจายเชื้อ
แบบมาตรฐานต่อการปฏิบัติและอุบัติการณ์การสัมผัสเลือดและ
สารคัดหลั่งของพยาบาลวิชาชีพแผนกอุบัติเหตุและฉุกเฉิน

ผู้เขียน นางสาวกุศลธิดา โสมพงษากุล

ปริญญา พยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต (การพยาบาลด้านการควบคุมการติดเชื้อ)

คณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

รองศาสตราจารย์วิลาวัณย์	เสนารัตน์	ประธานกรรมการ
รองศาสตราจารย์ ดร.อะเคื้อ	อุณหเลขกะ	กรรมการ

บทคัดย่อ

แผนกอุบัติเหตุฉุกเฉินเป็นหน่วยงานที่ให้บริการผู้ป่วยที่อยู่ในภาวะฉุกเฉินและวิกฤต การปฏิบัติงานต้องเร่งรีบเพื่อรักษาชีวิตผู้ป่วย ผู้ป่วยและบุคลากรจึงมีความเสี่ยงต่อการติดเชื้อใน โรงพยาบาลจากการปฏิบัติงาน ซึ่งอาจก่อให้เกิดผลกระทบรุนแรงต่อผู้ป่วย บุคลากรและโรงพยาบาล การปฏิบัติตามหลักการป้องกันการแพร่กระจายเชื้อแบบมาตรฐานของบุคลากรจะช่วยลดความเสี่ยง ต่อการติดเชื้อได้ การวิจัยกึ่งทดลองนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาผลของการส่งเสริมการปฏิบัติตาม หลักการป้องกันการแพร่กระจายเชื้อแบบมาตรฐานและอุบัติการณ์การสัมผัสเลือดและสารคัดหลั่ง ของพยาบาลวิชาชีพแผนกอุบัติเหตุและฉุกเฉิน โรงพยาบาลเกาะสมุย ประชากรที่ศึกษา คือ พยาบาล วิชาชีพที่ปฏิบัติงานในแผนกอุบัติเหตุและฉุกเฉินจำนวน 9 คน การศึกษาใช้เวลา 5 เดือนตั้งแต่เดือน มีนาคม ถึงเดือนกรกฎาคม 2551 การส่งเสริมการปฏิบัติใช้กรอบแนวคิด The PRECEDE-PROCEED Model ให้ปัจจัยนำ โดยการอบรมและแจกคู่มือ ปัจจัยส่งเสริม โดยการให้ข้อมูลย้อนกลับ และการใช้ โปสเตอร์เดือน ปัจจัยสนับสนุน โดยการสนับสนุนอุปกรณ์การทำความสะอาดมือ อุปกรณ์ป้องกัน ร่างกาย รวบรวมข้อมูลโดยการสังเกตการปฏิบัติและอุบัติการณ์สัมผัสเลือดและสารคัดหลั่งของ พยาบาลวิชาชีพ วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติเชิงพรรณนา สถิติวิลคอกชันแบบอันดับที่มีเครื่องหมาย สถิติไคสแควร์

ผลการวิจัยพบว่า หลังการส่งเสริมการปฏิบัติตามหลักการป้องกันการแพร่กระจายเชื้อแบบมาตรฐาน พยาบาลวิชาชีพมีการปฏิบัติถูกต้องตามหลักการป้องกันการแพร่กระจายเชื้อแบบมาตรฐานในภาพรวมเพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 จากร้อยละ 42.4 เป็นร้อยละ 89.1 กิจกรรมที่มีการปฏิบัติเพิ่มขึ้น คือ การทำความสะอาดมือ การใช้อุปกรณ์ป้องกันร่างกาย การแยกผู้ป่วยและสุขอนามัยระบบทางเดินหายใจ การจัดการสิ่งแวดล้อม การจัดการผ้าเปื้อน การจัดการเข็มและของมีคม กิจกรรมที่พยาบาลวิชาชีพปฏิบัติถูกต้องร้อยละ 100 ทั้งก่อนและหลังการส่งเสริม คือการช่วยฟื้นคืนชีพ และการจัดการอุปกรณ์ที่ใช้กับผู้ป่วย ภายหลังการส่งเสริมพบว่าอุบัติการณ์การสัมผัสเลือดและสารคัดหลั่ง หลังการส่งเสริมการปฏิบัติตามหลักการป้องกันการแพร่กระจายเชื้อแบบมาตรฐานลดลงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จาก 15.3 ครั้งต่อการปฏิบัติกิจกรรม 100 ครั้ง เหลือ 6.1 ครั้งต่อการปฏิบัติกิจกรรม 100 ครั้ง

การศึกษานี้แสดงให้เห็นว่า การส่งเสริมการปฏิบัติตามหลักการป้องกันการแพร่กระจายเชื้อแบบมาตรฐาน โดยใช้ PRECEDE-PROCEED Model มีผลให้พยาบาลวิชาชีพมีการปฏิบัติตามหลักการป้องกันการแพร่กระจายเชื้อแบบมาตรฐานถูกต้องเพิ่มขึ้น นำไปสู่การลดอุบัติการณ์การสัมผัสเลือดและสารคัดหลั่งขณะปฏิบัติงาน

Thesis Title	Effects of Standard Precautions Practice Promotion on Practices and Incidence of Blood and Body Fluid Exposure Among Professional Nurses in Emergency Department		
Author	Miss Kusoltida Sompongsakul		
Degree	Master of Nursing Science (Infection Control Nursing)		
Thesis Advisory Committee			
	Associate Professor Wilawan	Senaratana	Chairperson
	Associate Professor Dr. Akeau	Unahalekhaka	Member

ABSTRACT

Emergency department is a critical care unit. Personnel and patients in this unit are at high risk of acquiring nosocomial infections. These problems can have serious complications on patients, personnel and hospital. Good standard precautions practices of personnel can reduce nosocomial infections. The objective of this quasi-experimental research was to determine the effects of standard precautions practice promotion on practices and incidence of blood and body fluid exposure among professional nurses in the emergency department at Koh Samui hospital. Data were collected during March to July 2008 and the target population included 9 professional nurses. The PRECEDE-PROCEED Model was used as conceptual framework for implementation. Predisposing factors were the educational training and guideline. Reinforcing factors were feedback and displaying a monitorial poster, and enabling factors were supporting of personal protective equipments and hand hygiene. Practices of personnel and incidence of blood and body fluid exposure were observed by the researcher. Data were analyzed using descriptive statistics, Chi-square test and Wilcoxon match-paired signed-rank test.

Results of the study revealed that after standard precautions practice promotion by using The PRECEDE-PROCEED Model, practices of professional nurses were significantly

better than before promotion from 42.4% to 89.1% ($p < .001$), especially hand hygiene, using protective equipment, respiratory hygiene/cough etiquette and patient placement, care of environment, textiles and laundry, and needles and other sharp objects. Patient resuscitation and managing patient-care equipment were correct both before and after promotion. The incidence of blood and body fluid exposure among professional nurses after the implementation was significantly lower from 15.3 to 6.1 per 100 activities ($p < .05$).

This study indicated that standard precautions practice promotion by using The PRECEDE-PROCEED Model was effective in improving awareness and compliance on standard precautions practice among professional nurses, and reducing incidence of blood and body fluid exposure.